

Goldstein Imre

AsszírIA átka

Az idősebb beduin éppen a víz felett tartotta a háló szabadon álló végét, miközben fiatalabb társa hátrafelé lépdelve egy körülbelül tízméteres kört jelölt ki a lazán tartott, felgöngyölt háló vízbe eresztgetésével. A kör bezárult, amikor a hátuk összeért. Egyszerre megfordultak, összekötözték a háló két végét, majd a szemükre illesztették a bűvárszemüvegüket. Az ellenkező irányba haladva felváltva úsztak és buktak alá, hogy a hálózhoz rögzített apró súlyokat a puha tengerfenékhez rögzítsék. Az egész nem tartott tovább 10 percnél. A két beduin – talán apa és fia – ritmikus, gyakorlott mozdulatokkal rántotta össze a hálót. Jó volt a fogás. Egy turistacsoport megtapasztalta őket, majd vettek is tőlük néhány halat.

Harvey Fischbein professzor második alkalommal figyelte meg őket, miközben naplemente előtt, szokásához híven naplóját írta. „Ami itt jól fizető turistaattrakciónak látszik, az az élelemszerzés talán egyik legegyszerűbb módja, mely a bűvárszemüveg és a nejlónháló ellenére ösidők óta alig változott”. Az előző naphoz hasonlóan, a két beduin a teljes fogást eladta még azelőtt, hogy a közeli buszvégállomáshoz értek volna. Fischbein professzor visszabújt a sátrába, hogy – aznap az ötödik vagy talán hatodik alkalommal – megint a naplóját írja.

A Dahab nevű apró halászfalu és a hozzá tartozó strand volt az a két hely, amelyektől a professzor azt remélte, hogy majd segítségére lesznek abban, hogy magára találjon válságos életszakaszában. Megint írt a beduinokról, de most nagyobb figyelmet szentelt a Vörös-tenger sötétkék víztükrének, a felhőtlen égboltnak, az öböl közepén horgonyzó szürke hadihajónak és a távoli, szabályos hegycsúcsoknak, amelyek szikráztak a már szaúd-arábiai területen lenyugvó narancssárga nap fényében. Újraolvasta, a Nueba és Dahab közti útra vonatkozó feljegyzéseit. „El sem tudok képzelni még egy olyan helyet, ahol Izrael sokfelé vándorló gyermekei erősebben érezhetnék láthatatlan Istenük immanens jelenlétét, mint itt, ebben a félelmetesen néma kősvatagi völgyben.”

Fischbein hajlamos volt történelmi és bibliai kapcsolatot felfedezni mindenhol, ám ezen házizgazdái és kollégái csak zavartan mosolyogtak, ezért gondolatait inkább csak naplójára bízta. Időnként azt képzelte, hogy Saul Berger, aki a Ben Gurion Egyetemen töltendő szemeszterét szervezte, ha nem is oszt-

ja, de talán megérti, hogy miért keresi mindenhol az ősi múlt szétszóródott nyomait, de levelezésük és személyes találkozásaik mindaddig a munka, a lakás és a látnivalók megbeszélésére korlátozódtak.

A pészachi szünet volt az első olyan viszonylag hosszú időszak, amelyet Fischbein, saját kérésére, dacolva Berger könyörgésével és tiltakozásával, nemcsak az egyetemről távol, de végre egyedül tölthetett. Most volt először ideje arra, hogy izraeli tapasztalatait megeméssze, hogy reálisan végiggondolja azt, amiben csalódott, és azt, amivel elégedett volt. Ismét a naplójához fordult. „Itt, a sivatag, a hegyek és a tenger csodálatos találkozási pontján, a flancos lakókoszik és az ezernyi ravasz kempingfelszerelési cucc ellenére, az élet továbbra is a lehető legjobbat nyújthatja.” A sátor előtti gödörben tüzet gyújtott. „Most messze vannak a Via Dolorosa bosszantó árusai, a siratófalnál ácsorgó kaftános zsidók, akik mindenáron rám akarják erőszakolni az imaszíjukat, a kibucban almát szüretelő arab munkások, és főleg a Tel Aviv-i és herzlijai előkelő tengerparti szállodák.” Fischbein professzor megette a halból és maceszból álló vacsoráját, majd a Nappal együtt nyugovóra tért, hogy napkeltekor felébredjen.

*

Valamivel hajnali 02:00 után megszólalt a telefon. Pelz, a herzlijai Hotel Lido tulajdonosa a második csengetésre vette fel. – Haló... – Ez volt az utolsó szava. Pelzné felébredt a férje hangjára, és felkapcsolta az éjjelilámpáját. Annyit látott, hogy a férje egyre meredtebben bámul maga elé, majd lassan lehunyja a szemét. Először a telefonkagylót tartó kéz hanyatlott le, majd Pelz feje; a férfi holtan zuhant a párnájára. Pelz asszony teljesen összezavarodott, a mentőket tárcsázta, de közben azon töprengett, hogy nem a rendőrséget kellene-e előbb értesítenie.

– Biztos, hogy meghalt?

– Persze, hogy biztos, a férjem!

– Rendben, nagyon sajnálom, de most semmit sem tudunk tenni; jelenleg egyetlen mentőautó sincs a városban, de amint tudunk, megyünk, ne aggódjon!

Herzlija valamint a közeli Ra'anana és Ramat Hasharon összes mentőautója már a tengerparton volt, vagy éppen oda tartott. Számtalan katonai egy-

séget, határőrt és rendőrt vezényeltek a Lido és a Sunrise szállodák közti tengerpart stratégiai pontjaira.

A parti őrség teljes riadót rendelt el nem sokkal hajnali 01:00 után, de a nagyszámú fegyveres sem tudta tisztázni az egyik mentőhajóról érkező szokatlan bejelentést. Az üzenet szerint valamiféle ismeretlen meghajtású mentőhajó közeledik nagy sebességgel a part felé. A vételt zavarták, majd teljesen meg is szakadt, de a radarképernyőn jól lehetett követni a hajót, mely végül 01:30-kor megállt. A radarparancsnok szerint a hajótest a sekély víz iszapjába fúródott, vagy – hacsak a radarkép nem hazudik – leállt a tengerparton.

– Semmi mást nem mutat az a rohadt képernyő? – ordított a parancsnok.

– Nem, uram, nem látok semmi mást – felelte az egyik beosztott.

A strandra érkező egység tagjai viszont jól láthaták mindazt, amit a radar nem mutatott. Fényszóróikkal teljesen feleslegesen átvizsgálták a vizet és a homokot, amit kerestek, az az orruk előtt volt. A parti őrség eltévedt hajója egy hatalmas cet hátán parkolt. A bálna mozdulatlanul feküdt a homokon, elfoglalva a két szálloda vendégei részére fenntartott plázs nagyobbik felét.

03:33-kor a parti őrség parancsnoka a vezérkari főnöknek jelentette, hogy „minden biztonságos”. A hajó azonban súlyosabb problémát jelentett. Két helikopter sikeresen kiemelte a kislétszámú legénységet, a műveletet sikeres mentőakcióként ünnepezték, a hajó eltávolítására viszont nem találtak megfelelő eszközt. Már két óriásdaru érkezett a helyszínre, de a puha, homokos talaj és a víz közelsége miatt ezeket nem tudták bevetni. A hajó leemelésével napkeltéig várni kellett.

*

Max, a Sunrise Hotel svájci menedzsere vállalta, hogy autóval átmegy Kfar Shmarjahuba, hogy személyesen tájékoztassa főnökét, Jákov Schlachtot a történetekről.

– Már csak ez hiányzott! Először, másokkal ellentétben, nem hajlandók mérsékelni a repülőjegyárakat, most meg katonai célokra használják a strandot. Hát hogy lehet így talpon maradni?!

– Monsieur Schlacht, ez nem tűnik hadgyakorlatnak.

– Jó, de ez akkor is a kormány műve!

Schlacht selyempizsamában fel-alá járkált a szobában, léptei hangját elnyelte a vastag szőnyeg.

– Figyeld meg, Pelz azonnal szörnyethal, ha ezt meghallja! Fel is hívom.

Tárcsázás közben intett Maxnak, hogy töltsön két italt.

– Nos, egy próféta veszett el bennem! Peppy Pelz itt hagyott bennünket.

Schlacht helyére tette a telefonkagylót, és átvette az egyik poharat.

– Szegény ördög. L'hajim!

– Le ha-eem!

*

04:14-kor a cetből kilövellő vízszögár működésképtelenné tett két fényszórót, és bőrig áztatta a közelben tartózkodókat. 04:50-kor az egyik fényszóró ismét működni kezdett. 05:15-kor a rendőrség és a katonaság kötelekkel és fémakadályokkal lezárta a helyszínt, hogy távol tartsák az egyre növekvő számban érkező helyi és külföldi kíváncsiskodókat. Híre ment, hogy a Santa Barbara-i egyetem professzora, Harvey Fischbein (aki jelenleg a Ben Gurion Egyetem vendégprofesszora) a helyszínre tart.

– Na, mi aztán tényleg kis ország vagyunk – panaszkolta a parti őrség parancsnoka egy rendőrörmes-ternek. – Még saját bálnaszakértőnk sincs.

– Minek ide szakértő? – vont a vállát a rendőr. – Hiszen ez csak egy bálna, nem?!

Fischbein professzor köszönés helyett megerősítette, hogy a homokon, a parti őrség hajója alatt egy bálna fekszik; ezen a báméskodók jól nevettek. – Ez egy igazán fenséges ámbrásce! – tette még hozzá.

Az a tiszt, aki Dahabból Herzlijára kísérte a professzort volt az egyetlen, aki nem nevetett rajta. Talán mert órákkal korábban, amikor beszámolt neki a partra vetődött bálnáról, észrevette a szemében felcsillanó szikrát. Fischbein meg sem hallotta a nevetést. Kizárólag a bálna érdekelte; ilyen hatalmas példányról még sosem hallott. A hajó, mely jócskán belevágódott a bálna bőrébe, kevésbé aggasztotta, mint a szárazra vetett állat. Fischbein szeretne volna megvizsgálni, de a parti őrség parancsnoka közölte vele, hogy erre nincs még mód, a veszély még fennáll.

– Kérem, higgye el nekem, itt egy bálna nem jelent semmilyen veszélyt. Ő az egyetlen, aki veszélyben van. Valószínűleg nem is bírja már sokáig. Vissza kell juttatni a tengerbe!

– Dolgozunk az ügyön, Professzor, legyen még egy kicsit türelmes!

A parancsnok hangjából Fischbein megértette, hogy felesleges tovább próbálkoznia.

– Ez műanyag! Műanyag!

A rendőrök és a katonák egy srác után rohantak. Senki sem tudta, miként jutott át a kordonon és az őrségen. Amint a cethez ért, kétkézzel tapogatni

kezdte az állatot, és közben a tömegnek ordibált. Aztán a futva érkező egyenruhások felé fordult, de közben mutatójával továbbra is a sötétszürke állatot bökdöste. –Nézzétek! Műanyagból van!

A fiú továbbra is az állatot fogdosta, a legfürgébb katona vagy egy méterre volt tőle, amikor a nap első sugarai elérték a hatalmas testet. Szinte azon nyomban hangos, sípoló hang távozott a cet belsejéből. A fiú azonnal elkapta a kezét, a leggyorsabb katona megállt és féltérdre ereszkedve vállához emelte a fegyverét. Társai követték, mindnyájan valamiféle jelre vártak, mely alapján azonosítani lehetett volna a még láthatatlan veszélyt.

Zaj hallatszott, valamiféle mechanikus hang, mely se nem erősödött, se nem gyengült.

– Nézzétek! Ott, a tetején!

Négy összecukódó fémrúdszerű valami emelkedett fel a cet farka közelében. A rudak nagyjából egy téglalap sarkain helyezkedtek el.

– TV antennák!

– Periszkópok, te gyagya!

– Géppuskák!

– Vigyázz!

– Hátrább!

A tömeg kiáltásai a parti őrség, a katonaság és a rendőrség gyorsan pattogó, egyre hangosabb parancsaival keveredtek. Fischbein professzornak sikerült a lökdösődő tömeg előtt állva megnézni a kiemelkedő rudakat. Fémrudak egy élő bálnából?! A professzor biztos volt benne, hogy az állat még életben van. Az egész jelenet kezdett egészen olyan lenni, mint egy filmforgatási helyszín, ahol nehezen lehet kordában tartani a kíváncsiskodókat. Az izraeli hírügynökség öt embere minden nehézség nélkül áthatolt a tömegen, hogy a karhatalom által engedélyezett távolságban felállítsák a felszerelésüket. Kettlen kézikamerával forgattak, hosszan időzve a bálnán, valamint az alvó vendégekkel teli szállodák ablakain. A parton összeverődött tömeg ide-oda hullámozott, az emberek igyekeztek valamelyik kamera látószögébe kerülni. Nyilvánvaló volt, hogy az esti tévéhíradó anyagát itt és most a herzlijai tengerparton forgatják.

A fémrudak 2,5 méter magasságig emelkedtek. A zúgás abbamaradt. A nap teljes egészében megvilágította a bálnát. Egy percnyi szünet után ismét zaj hallatszott, olyan, mint egy alacsonyan szálló drón hangja. Valamiféle erős anyag kezdett letekeredni a négy rúdról. Vékony, hajlékony rudak bújtak elő a korábban megjelent vastagabbakból, melyek megtartották és kifeszítették az anyagot; Fischbeint a látvány apró japán napernyőkre emlékeztette. Mint az igazi napraforgók, az ernyők lassan a nap felé fordultak. – Napelemek? – hallotta Fischbein saját suttogását.

*

06:30-kor a mentőautók többségét visszairányították az állomáshelyükre; sérülésekre, legalábbis tömegszerencsétlenségre, már nem számítottak. A Lido néhai tulajdonosának holttestét átszállították a Kfar Savai kórházba. Megállapították, hogy a halál hajnali 02:00-kor állt be. A halál oka: szívelégtelenség volt. Mire Pelzné hazaért a kórházból, a nappaliban lévő üzenetrögzítőn több mint egy tucat üzenet várta. Az üzenetek (a már rég kihűlt) férjének szóltak. A telefonálók elnézést kértek a hajnali zavarásért, majd beszámoltak a strandon heverő hatalmas bálnáról. Pelz asszony mellétette a telefont, egy kis nyugalomra vágyott; hamarosan úgy is el kell kezdenie a temetési ügyek intézését. Egy bálna. Házuk hatalmas nappalijában a légkondicionáló duruzsolását hallgatta; megfordult, belenézett a heverő mögötti hatalmas tükröbe, farkasszemet nézett saját magával és azon tanakodott, hogy vajon most átkozza meg az elhunyt ura strandján heverő szörnyeteget, vagy sem?

*

Jákov Schlacht a kicsengő telefon idegesítő hangját hallgatva dühösen járkált fel s alá. Végre felvették.

– Igen.

– Figyelj Saul, tudom, még 7 óra sincs, de nem bírok tovább várni...

Saul Berger határozott hangon belefojtotta a szót: – Tudom, Schlacht, és nem ébresztett fel. Éppen az ügyet tárgyaljuk.

– Ügyet? Milyen ügyet? Takarítsátok el ezt a rohadt bálnát a strandomról!

– Kérem, Schlacht úr...

– Nekem itt ne Schlacht urazzál! Mi a fene...

– Kérem, egy pillanat. Hadd kísérem ki a Minisztert. Csak egy pillanatra legyen szíves!

Schlacht izzadt nyakát törölgette. Milyen miniszter? Mit keres egy miniszter Saul Berger lakásán hajnali ¾ 7-kor?

– Igen, Jákov, folytasd.

– Így már jobb. Most akkor mi fog történni ezzel a döggel?

– Dolgozunk az ügyön... A Belügyminiszter most ment el.

– Mit akart tőled?

– Én eszközöltem ki Fischbein professzor egy szemeszterét a Be'er Sheva-i egyetemen.

– Fischbein?

– Harvey Fischbein oceanográfus, ráadásul bálnaszakértő.

– Saul, itt nincs szükség semmiféle szakértőre, csak egy jó nagy gépre, amely visszapakolja a bálnát a vízbe. Így is alig van vendégem; ha nem mehetnek le a strandra, akkor ezek is itt hagynak! Saul, a te is-tenverte kormányod megöl engem!

- Ez az istenverte kormány a tied is.
- Túltárgyaltuk. Elpucolják a bálnát a strandomról, vagy sem?
- Nem az én kezemben van a döntés.
- Régi barátok vagyunk, nem?! Csinálj már valamit!
- Hát persze, csakhogy, drága barátom, ez egy biztonsági kérdés.
- Ilyen egy barát.
- Jákov, mennem kell.
- Hát persze.
- Az a helyzet, hogy éppen a szállodád strandjára megyek.
- Ismersz olyan ügyvédet, aki hatalmas csődeltársokra szakosodott?

Schlacht letette a telefont. Töltött magának még egy italt, ez volt a harmadik, mióta Max felébresztette. Melege volt. Felcsavarta a légkondicionálót és kényelembe helyezte magát az extraméretű vibrátor-székében. Hagyta, hogy gondolatai elkalandozzanak, minél messzebb a bálnától és a víztől, lehetőleg egy másik légkondicionált villa felé, melyben egy elég csinos újdonsült özvegy gyászolta elhunyt urát (aki mellesleg Schlacht konkurense volt). Megnyomta a *Vibrátor* gombot, majd az *Elő* és *Hátó Pihen* gombot, végül pedig a *Minden* gombot. A teljes kényelmet és tökéletes támaszt ígérő bőrpárnákon kinyújtózott és átadta magát a szék szelíd hullámozásának, mely mindig sikeresen kiváltotta azt a szenzációs érzést, amelyet többnyire erotikusnak lehet nevezni.

*

- Ez kétségtelenül egy hím. Méghozzá egy hatalmas példány; van vagy 25 méter. Az ámbráscetek általában csoportban élnek. Egy csapat hím vagy egyetlen hím, számtalan nősténnyel és ivadékaival alkot egy rajt. De ez ugye nem érdekli, Mr. Berger?
- Dehogynem, figyelek, csak nem tudom, mit kezdenék ezekkel az információkkal.
- Értem – felelte Fischbein és elhallgatott.
- Nem akartam megbántani, ez mind biztosan nagyon fontos, de jelen pillanatban...
- A bálna még él, de ha nem hagyják, hogy megvizsgáljam, akkor mást nem tudok mondani, mint hogy a saját súlya addig nyomja a tüdejét, míg... Röviden, egy bálna a szárazföldön elpusztul. Ezt nyilván maga is tudja. Elnézést, ha túlságosan...
- Professzor, kapott már kávé?
- Nem, de hagyja ezt a professzorozást, szólítson Harveynek.
- Csak ha Saulnak szólít. Hozom a kávé.
- Fischbein kedvelte Bergert. Tisztában volt azzal, hogy magasrangú belügyminisztériumi vagy védelmi

minisztériumi tisztviselőként nem fedheti fel az összes lapját. A legtöbb katona, így Berger is, a bálnát, amíg nincs rá más bizonyíték, egy modern trójai falónak tekintette. A kávéra várva Fischbein úgy érezte, hogy csalódottságát és elégedetlenségét lassan kiegyensúlyozza egy másik érzés: egy váratlan találkozás homályos, de izgalommal teli előérzete.

Berger, Jákov Schlacht társaságában, megérkezett a kávéval. – Schlacht úr, annak a szállodának a tulajdonosa; Harvey Fischbein professzor.

– Mit gondol, professzor, mikor fogják ezt innen eltüntetni? – kérdezte Schlacht.

– El lehet és el kell innen mozdítani, amint lehetséges, de a legfontosabb kérdés a *miként*.

– Professzor úr, ez aztán igazán biztató!

Fischbein Berger felé fordult, mintha meg akarná kérdezni tőle, hogy ez a nagydarab, elegáns férfiú mit akar tőle? Berger az üzletember vállára tette a kezét.

– Fischbein professzor még nem tudta megvizsgálni a cetet.

– Mire vár?

– Az engedélyünkre.

– Sejtettem.

– Ez nem olyan egyszerű!

– Ebben az országban semmi sem egyszerű.

– Először az elhárításnak kell megvizsgálnia. Van a bálnában valami, és meg kell tudnunk, hogy mi az, hogy veszélyes-e vagy sem. Hamarosan érkezik a különleges egység.

Fischbein éppen a különleges egységről akarta kérdezni Bergert, amikor hirtelen nedvesnek érezte a lábát. A víz ilyen magasra nem jön fel, de amint lenézett a lábára, észrevette, hogy a lábán a saját papucs helyett egy viselt szandál van, melynek szíja (bár nem látta a nadrágja alatt, de érezte) a lábszára közepéig ér. A szandál vékony talpa belesüllyedt a nedves homokba. Siettékben, mivel a parti őrség tisztje türelmetlen volt már, nyilván valaki másnak a szandálját kapta fel. De hát egyedül volt a sátorban!

– Mi a gond, Harvey?

– Semmi, csak azon gondolkodtam, hogy...

– Hamarosan ide kell érniük. Még egy kis türelem.

Fischbein Bergerre nézett, majd Schlachtra, majd a bálnára. Igen, valami volt a bálna belsejében, ez nem vitás. Hamarosan ki is derül, hogy micsoda. Nem volt türelmetlen. Egyre jobban szétáradt benne a nyugalom. Az inge és nadrágja oly könnyű volt, hogy többször is meg kellett érintenie, hogy meggyőződjön a ruházatáról.

– Harvey, elvesztett valamit?

– Nem, semmit sem hoztam magammal.

– A holmiját összeszedik – mondta Berger. – Schlacht úr szállodájában fogjuk elhelyezni, amíg szükséges.

– Megtiszteltetés – közölte Schlacht – főleg, ha segít megszabadulni ettől a... – Majd hirtelen sarkon fordult és távozott. Egy nőnek integetve átverekedte magát a tömegben. Mikor utolérte, gyengéden magához húzta, majd együtt mentek tovább a Sunrise Hotel irányába.

*

08:50. Megérkezett a Különleges Egység. Saul Berger megbeszélést tartott Jorámmal, a részleg széles vállú vezetőjével. Hamar kiderült, hogy a férfi már tájékozódott, és sokkal többet tud a bálnáról, mint amit Berger el tudott volna neki mondani. Jorám beszélni akart Fishbeinnel, Berger bemutatta őket egymásnak. Jorám kijelentette, hogy igyekeznek a lehető leggyorsabban végezni a dolgukat, és minden fontos lépésről tájékoztatni fogja a professzort, aki lassan bólogatott, majd kijelentette, hogy a gyorsaság legalább olyan fontos, mint a türelem és a megértésre való törekvés.

– Véleményem szerint először el kell távolítanunk a hajót – jelentette ki Jorám.

– Az nem zavarja a fiút.

– Fiút?

– Azt hiszem, már említettem, ez egy hím.

– Nekem még nem mondta.

– Akkor most mondom – jelentette ki Fischbein, mélyen Jorám szemébe nézve. A parancsnok azt gondolta magában, hogy Fischbein furcsán szétszórt, a szeme nem fókuszált.

Fischbein látta Jorám sötét szemét, de más arcra és hangra számított, és nem volt kedve a parti őrőség csónakjáról fecsegni. Könnyűnek, szokatlanul szabadnak és meghatározhatatlanul öregnek érezte magát. A kávé íze hirtelen megváltozott, képtelen volt meginni. Vissza is adta Bergernek.

– Minden rendben, Harvey?

– Most mit fognak csinálni? – kérdezte Fischbein, figyelmen kívül hagyva Berger kérdését.

– Azt hiszem, eltávolítják a hajót.

– Már megmondtam, teljesen felesleges. De ha ragaszkodnak hozzá...

Fischbein törökülésben leült a homokba. Berger észrevette a lábszárig érő szandálját. A vékony bőrtalp tele volt repedésekkel. „Hogy ezek a Biblia-rajongó turisták mit össze nem vásárolnak!” – gondolta Berger.

*

Pelz asszony azt gondolta magában, hogy most egy fontos önismereti utat jár be, megismerve önmagát, saját gondolkodását és viselkedését. Az új helyzet

egyetlen meglepő eleme annak hirtelensége volt. Se nem engedve, se nem ellenállva rájött, hogy ez az elegáns lakosztály, melyhez hasonló sincs néhai ura Lidójában, egy csapda, hogy Schlacht nyilván jó előre kitervelte az összes lépést – másként hogyan tudott volna ilyen gyorsan reagálni a hirtelen kínálkozó lehetőségre? Láthatatlan hangszóróból szólt a zene, a kulcs szándékosan az ajtóban – ezt a kétértelmű gesztust Pelzné inkább észre sem vette. Az ital megtette a magáét. Pontosan tudta, hogy Schlacht nagyon akarja a Lidót. Pelz asszony elfogadta a reggelimeghívást, és csupán arra törekedett, hogy Schlacht elől eltitkolja, mennyire szeretne megszabadulni a Lidótól. Várta az üzleti ajánlatot, de aztán a reggeli egy érdekes fordulatot vett. Az a kis aperitif, amellyel Schlacht megkínálta, mondván, hogy ez valami új és az alkalomhoz illő, megtörte az asszony ellenállását és elfogadta a továbbiakban kínált italokat is. Halott férje képmása ott lebegett a szeme előtt, de úgy tűnt, nincs a dolog ellen kifogása.

– Hát akkor, kedves. Schlacht, a Lido...

– Hagyhatnánk az üzletet későbbre? Inkább magáról beszéljünk!

– Mi a helyzet a bálnával?

– Gondolni sem szeretnék rá... persze nagyon örülök, hogy összehozott bennünket.

– Vagyis, hogy megölte az Uramat.

– Jaj, dehogy! Semmi ilyesmit nem akartam mondani.

– De ezt mondta. Ez történt. Megváltoztatta az életemet. Egy másodperc alatt minden más lett. Ez egy jel, higgye el nekem, valami rettenetes dolog fog történni. Tudom.

– Mármint itt?

– Nem, nem itt, ebben a szobában. Ez itt most egy réges-régi játszma, mindketten elég öregek vagyunk, de eleget ittunk ahhoz, hogy úgy tegyünk, mintha más lenne a helyzet. Itt ez van. Ne játssza a meglepettet! Tudom, azért hozott ide, mert a szállodámat akarja, és azt gondolta, hogy a legegyszerűbb, ha előbb megszerez engem. Meglepi, hogy nem játszom? Vagy megrázza, hogy mindezt észrevettem, vagy az, hogy agyam is van? Én nem vádaskodom; amíg Peppy élt, mindig hagytam, hogy ő beszéljen kettőnk nevében. Ez az ital nem akármilyen csodákat művel.

– Nem akartam leitatni, vagy olyan állapotba hozni...

– Hát, akkor most nagyot csalódtam, Schlacht, mert igazán kíváncsi lennék egy kemény üzleti alkura.

*

Harvey Fischbein észrevette, hogy Jorám parancsára emberei elindulnak a bálna felé. Ezzel egy időben

Saul Berger kezével a szemét árnyékolva a levegőben köröző helikoptert nézte, mely arra várt, hogy a rendőrség a leszállóhelyre irányítsa. Fischbein törökülésben ült a nedves homokon, tenyere a térdén pihent, miközben a tömeget, a kordon mögött állók arcát figyelte. Eltekintve a háttérként szolgáló hatalmas szállódáktól, a rövidnadrágoktól és színes pólóktól, eltekintve a helikoptertől, a puskáktól és az egyenruháktól, az arcok rendben voltak. Ide illettek. Megfeleltek a Harvey Fischbeinben élő képnek. Így összeverődve, különböző alkatú és korú férfiak és nők, borotvált és szakállas arcok, fényesen csillogó szemek tele tüzzel és vágyakozással, melyek mind egy magasabb pontra merednek, egy üzenetre, valami nagy szerencsétlenségre vagy valami csoda bekövetkeztére várva: ez az, pontosan ez az ő népe.

– Állj! – Jarom egysége azonnal megállt, nemkülönben az őket követő forgatócsoport. Mint egy hatalmas, kanyargó csúszda, egy nagyméretű négyszögletes szelvény bújt elő a bálna hasából, majd a hátánál, éppen a parti őrség hajója alatt eltűnt.

A parton állók sem a bálna húsát, sem annak csontját, hanem egy, az állat körvonalát követő nagyméretű üveglakot vagy üvegfalat pillantottak meg, rajta keresztül pedig egy laboratóriumot. Fischbein halvány mosollyal nyugtázta, hogy ez nagyjából olyan, mint a Santa Barbara-i laboratóriuma. A mindenre kíváncsi tömeg az őrség felé mozdult, akik kevésbé feszesen tartották a kordont. A laboratóriumot valami láthatatlan forrásból kékes fény világította meg. A helyiség közepén, egy hatalmas vezérlőpult mögött, egy őszhajú, napbarnított, barázdált arcú férfi ült, aki hosszú, csontos ujjaival két függőleges kart markolt. Az egymás mellett lévő négy monitor élénk színekkel mutatta a bálnából kiemelkedő napenergiát gyűjtő ernyőket. Magasan, a hátsó falon, egy domború, sötét színű, szemcsés textúrájú panel felett négy óra sorakozott, rajtuk nyomtatott betűkkel, hogy melyik helyi időt mutatják. „JOPPA... TARZISZ... NINIVE... JERUZSÁLEM” – olvasta Fischbein. A laboratóriumot térdig érő zöld víz borította, melyben Fischbein egy ezüstpikkelyes halat is észrevett. Az egyik sarokban, félig a vízben, egy durva háló hevert szépen összehajtogatva. Ekkor az idős férfi előrehajolt, mintha hallgatna valamit vagy próbálna átnézni az üvegen, mely elválasztotta a parton ácsorgóktól. A helikopter földet ért és a belügyminiszter Jorám egységéhez szaladt. Berger és a miniszter zavartan bámultak egymásra.

A laboratóriumban ülő férfi nagy erőfeszítéssel előredőlt, majd maga felé húzta az egyik kart. Ekkor Fischbein, aki továbbra is törökülésben figyelte az irányító pult mögött ülő férfit, meghallotta az órák ketyegését. Az üveglakon nem tükröződött a nap.

Saul Berger és a Miniszter éppen Fischbein mellett álltak. Fischbein mosolyogva bólintott Bergernek, aki a tudós tekintetét követve, a tömeggel együtt a laboratóriumban ülő férfit figyelte, aki éppen meghúzta a másik kart. Az órák alatti domború, szemcsés textúrájú panel villogni kezdett, mint valami fényűzőség, és csillogó pontok mozogtak rajta vízszintesen. Az idős férfi arcán látszott az erőlködés, amikor eltolta magát az első kart; ekkor még több villogó pont jelent meg. Még egy kicsit mozdult a kar. Ebben a pillanatban, a nagy irányító pult elején betűk tűntek fel. Fischbein félhangosan olvasta: JONAH B. A.

A parti őrség parancsnoka felnevetett.

– Meg kell adni, ezek az amerikaiak tényleg tudnak valamit! Ez óriási! – mondta a Miniszternek. Berger mérgesen nézett a parancsnokra.

– Nem messze innen, feljebb a parton filmeznek, Shafajim közelében – folytatta a parancsnok. Fogadni mernék, hogy ez a mozi része.

– Ez meg mi a fene? – kiáltotta Jorám kétségbeesetten.

– Az asszír átok – felelte Harvey Fischbein szelíden.

– Mi van? – fordult Berger a homokban ülő professzorhoz.

– Jonás B. A. – felelte Fischbein, miközben az irányító pulton megjelenő szövegre mutatott.

– Aha – felelte Berger, némileg elbizonytalanodva a professzor ép elméjében, majd hozzátette: – Gondolom, ez a titulusa. Valami bölcsész?

– Vagy Bátor Aquanauta? – kérdezte Jorám vigyorogva.

– Ben Amittai, vagyis Amittai fia – jegyezte meg a Belügyminiszter rezzenéstelen arccal.

A világító pontok egyre szabályosabban érkeztek, majd lassan szavakká álltak össze: „*Kelj útra, menj el Ninivébe, a nagy városba! Hirdesd neki, hogy gonoszsága színe elé jutott.*” Sokáig tartott, mire minden szó megjelent, de aztán ugyanezek a szavak, a teljes üzenet futott végig újra meg újra. Az irányító pult mögött ülő férfi eltorzult arccal, teljes súlyával a karokra támaszkodott.

*

Pelz asszony viszonzta az ölelést, a csókokat és a kis mosolyokat, mielőtt Schlacht a hatalmas hitvesi ágy másik oldalára hengeredett. A férfi elégedettnek érezte magát, de nem győztesnek.

– És most, Jákov?

– Kérsz valamit enni?

– Most reggeliztünk.

– Még egy ital?

– Térjünk a tárgyra, Jákov Schlacht, mi a legjobb ajánlatod?

– Hát jó, legyen étel, ital és zuhany.

– Ne játszd az eszed! Mennyit adsz a Lidóért?

– El akarod adni?

– Különben miért kérdezném?

– Nem is tudom... Ezt egy kicsit... ezt át kell még gondolnom. Az ügyvédekkel meg kellene...

– Mindenkinél jobban ismered. De semmi gond, írásban is elküldheted az ajánlatod. Nekem nem sürgős. Amúgy is a gyász hét következik.

Schlacht felkelt és összeszedte a ruháját.

– Tornáznod kellene. Tohonyább vagy mint Peppy, pedig ő volt az idősebb.

– Kösz a tanácsot.

– Ne vedd a szívedre. Úgy általában elég jó vagy. De mostantól, azt hiszem, fiatalabb férfiakkal fogok ismerkednem.

– Mi?

– Nehogy azt mond, Jákov, hogy ez felháborít. Azt mondtam, fiatalabb férfiakkal fogok járni. Mert gazdag özvegy leszek, vagy nem? Vagy te, vagy valaki más egy vagyont fog fizetni a Lidóért, aztán meg ott van Peppy életbiztosítása, és a saját megtakarított pénzem. Többé nem kell takarékoskodnom. A lányaimról gondoskodnak, nincs semmi kötelezettségem. Akkor pedig miért ne tölthetném az időmet fiatal fiúkkal?

– Ugye nem baj, ha nem válaszolok!

– Lenyűgözöl! Micsoda konzervativizmus és családottság azok után, hogy lefeküdtél egy alig 7 órája megözvegyült asszonnyal.

– Lehet, hogy a szándékaim jóval becsületesebbek annál, mint amit képzelsz, Pelz asszony.

– Talán továbbra is legyen inkább Hannah. Nem haragszom.

– Rendben, Hannah, az a helyzet, hogy meg akarom kérdezni...

– Nem. Téged csak a szálloda érdekel, én nem. Tudom, továbbra is a fiatalabb nőket fogod hajkurászni, pont úgy, ahogy eddig is tetted. Ugyan, kár tagadni, és úgysem számít. Bár úgy beszélgetünk, mint egy öreg házaspár, de eszem ágában sincs hozzá menni vagy együtt élni veled.

– De hát akkor miért...?

– Ez az első értelmes kérdésed a mai nap folyamán. Sajnos a választ nem fogod megérteni.

– Tegyel egy próbát. Nem vagyok hülye, ezt te is tudod.

– Csak sértődékeny. Peppy miatt vagyok itt, ha tényleg tudni akarod. Része vagyok a büntetésének.

– Része minek?

– Gyere ide, Jákov! – Pelzné meztelenül az ablakhoz lépett, és elhúzta a függönyt. – Nézz csak oda –

mondta, miközben a tömegre, a bálnára, az egész fel fordulásra mutatott. – Természetesen nem tudta, hogy pontosan mi fog történni – senki sem álmodott ilyesmiről –, de tudta, hogy el fog jönni.

– Mi fog eljönni?

– Mondtam, a büntetés.

– Milyen büntetés? Miért?

– Több más mellett, vagy leginkább ezért – mondta Pelzné, miközben néhai férje szállodájára mutatott.

– A Lido miatt?

– Nem annyira a hotel miatt, hanem azért, ahogy felépült.

– A szálloda nem biztonságos?

– Jákov Schlacht, látom, kihagy az agyad. Az épület természetesen biztonságos. A kezdőtől kezdve beszélek, amivel belevágott az építkezésbe. Német kárpótlási pénz volt, véres pénznek nevezte. Időnként fel nézett a tengerpartról a szállodára, és azt mondta, hogy ez a szülei sírköve, meg azé a gázkamrában pusztult lányé, akit feleségül akart venni.

– De morbid vagy!

– Igen, Jákov, az vagyok.

– Az én szüleimet, a nővéreimet és a fivéreimet is...

– Tudom, Schlacht, tudom, de ez nem befolyásolta Peppy véleményét. Amikor az első német vendég bejelentkezett a szállodába, Peppy hányt, és két napig beteg volt. De nem ez a lényeg. Peppy nem adta fel a szállodát, inkább boldogan tovább növelte a vagyont. De mindvégig tudta, hogy ezért majd meg kell fizetnie. Persze, azt nem tudta, hogy egy ostoba bálna okozza majd a halálát. Ez egy igazán ostoba tréfa.

– Továbbra sem értem, mit akarsz ezzel a büntetéssel.

– Próbálok elmagyarázni neked. Mindvégig igaza volt. Tudta, hogy mit csinál, én meg egyetértettem vele, és egyre gazdagabbak lettünk a németek pénzén.

– Ezt csinálta mindenki, üzleteltünk. Na és? *Azzal* a pénzzel kezdtétek. Nem érdemeltük meg azok után, amit velünk tetted?

– Jákov, én nem vitatkozom veled, csupán Peppy-ről meg magamról beszélek. Tudod, egy dologban teljesen igaza volt: ha ő nem, akkor megteszi valaki más. Például te... Mert hát nézz magadra: ő még ki sem hűlt, és te már is felzabálnál mindent.

– ÉN? Felzabálnám? Én csak egy ingatlan iránt érdeklődöm, ennyi!

– Így igaz, „egy ingatlan”. *Azzal*, hogy idejöttem, azt akartam elmondani neki, hogy igaza volt, valaki fel fogja zabálni mindazt, ami az övé volt, beleértve a feleségét is.

– Egy igazi mártír vagy!

– Nem számít a véleményed, egyikünk sem menekülhet.

– Jóságos ég, mit akarsz csinálni? Lefekszel és meghalsz?

– Úgy beszélsz, mintha ez olyan egyszerű volna. De mi van a bálnával?

– Nem tudom. Van ott egy amerikai professzor, valami szakértő. Gondolom, Ő majd megmondja, mint kell vele csinálni.

– Ez kellett volna. Amerikainak lenni.

– Jó vagy úgy, ahogy vagy.

– Persze, kivéve az emlékeket.

– Mindnyájunknak megvannak az emlékei.

– Kérlek, hagyjuk a bölcsekedést! Egy amerikai idejöhet, és nem lát mást, mint haladást meg idealizmust, merthogy ő maga egy született idealista. Azt hittük, mi is olyanokká válhatunk.

– Na most ki az, aki filozofál?

– Idehallgass, Schlacht, 35–40 éve itt élünk az országban, mi pontosan tudjuk, mi folyik itt.

– Igen, igen, bölcsebbek lettük. Na és?

– A pokolba, le akarok menni, hogy megnézzem, mi történik.

– Csak egy partra vetett bálna.

– Naná, hogy ezt akarod hinni.

*

09:15. A Miniszterelnök összefoglalta a herzlijai tengerparton zajló eseményeket. Az irányíthatatlan tömegjelenetek megelőzése érdekében teljes hírzárlatot rendeltek el legalább öt órára. A Miniszterelnök utasítására a helyszínrre hívták a két főrabbit, hogy értékeljék a helyzetet.

– Két főrabbi? – kérdezte Fischbein Bergert. – Ez nem egy ellentmondás?

Hosszú magyarázat helyett Berger a bevett mondatot választotta: – Az ellentmondások országában nem az.

Jónás feje felett továbbra is futott az üzenet. Fischbein magában ismételte a szöveget. Meredten bámulta Jónást, remélve, hogy elkapja a tekintetét. Az volt az érzése, hogy kívülről be lehet látni a laboratóriumba, de Jónás nem látja a kintieket. Az is lehet, hogy vak volt, egyszer sem nézett a monitorokra vagy a fényújságra. Úgy tűnt, kizárólag a karok érdeklik.

– Jónás, Jónás! – próbálta Fischbein megszólítani. Nem jött válasz, bár Jónás kinyitotta a száját vagy inkább szétnyíltak az ajkai.

10:02. Megérkezett az egyik főrabbi. Közölte Saul Bergerrel, hogy nem hajlandó nyilatkozni az izraeli médiának, még gondolkodnia kell a bálnáról és a történetekről. Az nem volt világos, hogy a jól ismert bib-

liai történetre gondolt, vagy a Herzliján partra vetődött bálnáról szóló híradásra. Félreállt, hogy alaposan szemügyre vegye a laboratóriumot és Jónást. Az ajka mozgott, mintha imádkozna.

Fischbein felállt. Ekkor vette észre, hogy már nem nadrágot és inget, hanem valami egyrészes, köntöszzerű ruhadarabot visel. Az ősi szandál szíjának szegélye kopott volt. A kísérő tiszt, a parti őrség parancsnoka és a többi egyenruhás távolabb húzódott tőle. Saul Berger maradt csak a közelében. Fischbein megérintette a saját arcát. Bőrét keménynek, mélyen barázdáltak érezte a szája és az orra körül. Homloka nem volt feszült, de ráncok barázdálták a szemöldökétől a haja vonaláig. Néhány lépést tett a bálna felé, majd megállt. Tudta, hogy a bálna még lélegzik. Abban a pillanatban a JERUZSÁLEM feliratú óra villogni kezdett. Fischbein kíváncsi volt, hogy mások is észrevették-e, de mindenki elkapta a tekintetét, akire csak ránézett. Saul Berger mosolygott, de – Fischbein észrevette – bal kezét a háta mögött úgy szorította ökölbe, hogy ízületei elfehéredtek.

10:25. Megérkezett a másik főrabbi, aki kijelentette, hogy a bálna, a laboratórium, Jónás és mindaz, ami a tömeg szeme láttára zajlik, nem más, mint a népi fantáziákra támaszkodó rendkívül ügyes trükk, melynek alapja a jól ismert, de többnyire félreértelmezett prófétáról szóló történet. Az első főrabbi viszont azt állította, hogy a tömeg feltehetően a valódi Jónást látja maga előtt. Erre a második főrabbi kifejtette, hogy ez teljességgel lehetetlen, minthogy egyetlen időszámításunk előtti 8. században élt halandóval sem lehet találkozni, és nincs, aki azt merné állítani, hogy Jónás nem volt halandó. Az első főrabbi erre azt válaszolta, hogy mindenki tudja, vagy legalábbis tudnia kellene, hogy az Örökkévaló mindenre képes, arra is, hogy időszakosan helyreállítsa testi valóját akár egy olyan hatalmas ideának is, mint Jónás. A második főrabbi ekkor tiltakozni kezdett amiatt, hogy kollégája azt sugallja, hogy ő nem hisz az Örökkévaló mindenhatóságában. A Belügyminiszter ekkor azt javasolta a két főrabbinak, hogy vonuljanak vissza és négy szemközt vitassák meg a helyzetet, majd alakítsanak ki egy közös, lehetőleg ellentmondásmentes értékelést, még mielőtt bármit is nyilvánosan bejelentenek.

A villogó JERUZSÁLEM ÓRA hívogató fényét követve Fischbein elindult a laboratórium felé. Furcsa érzése támadt járás közben, le kellett ülnie. Előrehajolt és megérintette a lábát. Az ujjai között finom szövetet tapintott. Felegyenesedett; a feje izzott a Jónás feletti kijelzőn futó szavaktól.

A parti őrség parancsnoka Jorámhoz fordult. – Talán hívjuk fel Ninivét, vagy valaki mást?

– Tartsd meg a vicceidet magadnak! – Sziszegte

Jorám mérgesen. Nem is próbálta titkolni a parancsnok iránti megvetését. A tévékamerák folyamatosan dolgoztak, háttérfelvételeket készítettek egy speciális élő adáshoz, melyet azon nyomban sugározni fognak, amint feloldják a hírzárlatot.

Pelzné közölte az őrséggel, hogy ő a Lido tulajdonosa, így aztán engedélyt kapott, hogy átbújjon a kordonon és akadálytalanul körülnézzen. Hosszan szemlélte a bálnát és a laboratóriumot. Úgy vélte, Jónás nagyon hasonlít a néhai urára. Többször is elolvasta a fényújságon futó üzenetet. Ámulatba ejtette a laboratórium felé lassan lépkedő alak, akit mintha valami fehér köd ölelt volna körül. Amikor megtudta, hogy ez az amerikai professzor, Pelz asszony elmosolyodott, bólintott néhányszor, megfordult és vissza-indult a Sunrise Hotelbe.

A különleges egység tagjai várakozóan néztek Jorámra, de ő semmit sem tett, úgyhogy Fischbein akadálytalanul haladhatott. A laboratóriumban Jónás megmerevedett, továbbra is teljes súlyával a fogantyúkra nehezedett, előrehajolt és meredten bámulta a feléje közeledő Fischbeint.

11:05. A két főrabbi közölte a belügyminiszterrel, hogy képtelenek a közös állásfoglalásra, míg további vizsgálatokra, valamint tanult kollégákkal való konzultációkra nem kerül sor ezzel az egészen különleges jelenséggel kapcsolatban. Komolyan meg kell fontolni egyrészt a blaszfémia és a megszenteltségtelenítés, másrészt a csoda és az isteni reveláció lehetőségének kérdéseit.

– Mi van az üzenettel? – kérdezte a Miniszter.

A két rabbi egyetértett abban a közös kijelentésben, hogy az üzenet tulajdonképpen olyan, amire mindenkinek, minden időkből figyelnie kell.

A két főrabbi már a rangjukhoz illő limuzinjaik felé lépdelt, amikor Jorám csatlakozott hozzájuk, és felhívta a figyelmüket a villogó JERUZSÁLEM feliratú órára. Az első főrabbi véleménye szerint ez csak valami technikai vagy mechanikai hiba lehet, mivel a legendák nem említik Jeruzsálemet Jónással kapcsolatban, különben is, mindenki láthatja, a bálna nem Ninivében, nem Tarziszban, még csak nem is Joppában, vagyis a mai Jaffón vetődött partra, hanem itt, Herzliján. Ezt hallva, a második főrabbi a limuzin félig leengedett ablakán keresztül közölte, hogy ebben az egy kérdésben, úgy tűnik, teljesen egyet ért kollégájával, de előbb persze még alaposan tanulmányoznia kell a kérdést. A két limuzin ellentétes irányba távozott.

*

Nézd, Jákov, nézd! – kiáltotta Pelz asszony az ablakhoz szaladva, még mielőtt megláthatta volna a fekete felhőket. – Tudtam! Éreztem, ez az!

– Mármint micsoda? Ez csak egy jó kis vihar.

– Meglehetősen szokatlan ebben az évszakban, nem gondolod?

– Nem annyira. Emlékszem, volt olyan, hogy pénszachkor esett az eső, nem is egyszer.

– Jaj, Schlacht, te nem akarod megérteni, igaz?! Nézd a felhőket, nézd a vizet! Láttál valaha is ilyet?!

– Jól van, nagy eső lesz. De mi történhet velünk, itt fenn, a szobában? De tényleg, milyen gyorsan közeledik! Istenem, hogy rohan mindenki!

A strand pillanatokon belül kiürült. A Belügyminiszter és kísérete a Lido szálló halljába menekült, végül Jorám és osztaga is ott kötött ki. A parti őrség parancsnoka csak akkor hagyta el a tengerpartot, amikor Saul Berger egyértelműen lefújta az akciót, és a Fischbeint kísérő tisztet is elbocsátotta.

Így aztán Saul Berger volt az egyetlen, aki láthatta Harvey Fischbeint, amint a kékeszöld esőpázmák közt teljesen szárazon keresztül lép a laboratórium átlátszó falán, keresztülgázol a zöld vízen, melyben az ezüstpikkelyes hal úszkált, és továbbhalad a hatalmas kijelző felé. A JERUZSÁLEM feliratú óra továbbra is pirosan villogott, ezzel egyidőben az önműködő ernyők elkezdtek becsukódni, és a hajó alatti panel lassan visszacsúszott a helyére. Saul Berger annyira reszketett, hogy csak két katona támogatásával tudta elhagyni a sáros tengerpartot.

Pelzné Schlacht mellett a szállodai lakosztály hatalmas ablaka előtt állt, amikor a hatalmas hullámok elérték a strandot.

*

Déli 12-kor kisütött a nap. A herzlijai strandot ismét elfoglalták a fürdőzők. A parti őrség elhagyott hajója 500 méterre a parttól legénységére várva csöndesen himbálózott a vízen.

A 9 órás esti híradóban beszámoltak a bálnáról, de nem tudtak róla képet mutatni, mivel az összes kamera minden egyes felvételén csak feketeség volt látható. (A tévéstúdió mindennel felszerelt technikai helyiségében megvizsgált biztonsági mentéseken sem látszott semmi.) A közvetítést, melyet számos szemtanú betelefonálása tarkított, a híradó szerkesztőség egy idő után úgy kezelte, mint valami megkésett áprilisi tréfát. A főrabbiakat nem kérték, hogy kommentálják az eseményeket.

Az időjárás-jelentés előtti utolsó rövid hír egy azonosíthatatlan idős férfiről szólt, akinek holtteste Jaffó mellett sodródott partra. Az orvosok döbbenet közölték, hogy megbecsülni sem tudják a férfi életkorát.

(Angolból fordította: Margitta Nóra)